

1.1 Lingua galega

1.1.1 Contidos

- Lectura comprensiva, análise e comentario de textos de natureza diversa e cun nivel de dificultade adaptado aos obxectivos propios da etapa postobligatoria.
- Produción de textos orais e escritos respectuosos coas regras de coherencia, cohesión, adecuación, presentación e corrección ortográfica que facilitan a comunicación lingüística.
- Elaboración de exposicións orais e composicións escritas realizadas de xeito documentado e cun vocabulario rigoroso, que lle proporcionen ao alumnado os rudimentos do discurso científico.
- Aplicación e respecto polas normas básicas que rexen o intercambio e a interacción comunicativa.
- Busca, obtención, selección e integración de información procedente de fontes bibliográficas e audiovisuais proporcionadas polas bibliotecas e polas tecnoloxías da información.
- Valoración da nosa lingua como elemento de identidade colectiva e consideración positiva do esforzo e o compromiso individual a prol da normalización lingüística.

Lingua e texto

- Propiedades do texto: a coherencia e a cohesión. Análise de procedementos lingüísticos básicos e aplicación ás propias producións. A progresión temática.
- Fonética e fonoloxía. Descrición de fonemas.
- Variedades dialectais. Bloques e áreas dialectais. Principais trazos fonéticos, morfolóxicos e sintácticos. O texto dialectal.
- Estrutura e formación de palabras. Tipos de morfemas e análise morfolóxica.
- Sintaxe: unidades e funcións sintácticas. Análise sintáctica.
- Semántica: campos semánticos. Relacións e cambios semánticos. Definición de palabras.
- Reflexión e comprensión dos principais conceptos de lingüística xeral que teñen que ver coa comunicación e a linguaxe: comunicación, linguaxe, lingua, unidades lingüísticas, signo lingüístico, funcionalidade lingüística e disciplinas lingüísticas.
- Reflexión sobre o concepto de rexistro lingüístico, os seus tipos e as súas manifestacións lingüísticas. Aplicación ás producións propias dos coñecementos adquiridos. Análise do rexistro en producións alleas.
- Recoñecemento da presentación e corrección ortográfica como dúas propiedades textuais que se deben aplicar ás producións propias. Casos de ortografía dubidosa.
- Texto descritivo: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. Substantivo e adxectivo: xénero e número, o grao do adxectivo, as conxuncións comparativas.

- Texto expositivo: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. Outras palabras adnominais (artigo, demostrativo, posesivo, cuantificadores e identificadores). Caracterización e tipoloxía.
- Texto narrativo: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. O verbo: a conxugación verbal regular e irregular. Perífrases verbais. O infinitivo conxugado: descrición e usos.
- Texto argumentativo: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. Os conectadores: preposicións e conxuncións. Caracterización e tipoloxía. As locucións prepositivas. O adverbio: caracterización e tipoloxía. As locucións adverbiais.
- Texto dialogado: intención comunicativa, estrutura formal e de contido, e características lingüísticas. Os pronomes: caracterización e tipos; funcións e usos.

1.1.2 Criterios de avaliación

- CA1** Interpretar diferentes tipos de discursos escritos e a situación en que se desenvolven, captando o sentido global e a intención do discurso, a mensaxe e as súas ideas principais e secundarias.

Con este criterio preténdese avaliar a capacidade do alumnado para comprender e valorar na súa integridade textos de distinta natureza, e de recoller as ideas fundamentais en resumos, esquemas ou mapas conceptuais, logo de aplicar distintas estratexias e coñecementos de carácter lingüístico, sociolingüístico e pragmático.

Ademais, o alumnado debe ser capaz de identificar a intención comunicativa dun texto (información, opinión ou persuasión) e de emitir xuízos críticos sobre el.

- CA2** Compoñer producións escritas planificadas sobre temas de actualidade ou curriculares, adecuadas á situación e á intención comunicativa desexada, con coherencia, cohesión e corrección ortográfica, ademais dunha coidada presentación.

Trátase de verificar a capacidade do alumnado para se comunicar por escrito de xeito planificado, ben sobre papel ou ben en soporte dixital.

Valorarase a presentación clara e ordenada, a corrección gramatical e o uso dun rexistro acaído á situación comunicativa, a selección e a presentación do tema e das ideas de xeito lóxico, así como a adecuada utilización de mecanismos de cohesión lingüística que doten estas producións de certa entidade.

- CA3** Caracterizar e identificar diferentes tipos de textos escritos procedentes de diversos contextos comunicativos da vida social e cultural, sobre todo dos ámbitos científico e académico, e dos medios de comunicación.

Este criterio refírese á valoración da capacidade para identificar o tema, a estrutura formal e informativa, e o nivel de adecuación de diversos tipos de textos pertencentes a diferentes ámbitos de uso.

Igualmente preténdese comprobar se o alumnado é quen de manexar o tipo de texto máis oportuno para cada situación comunicativa que se lle presente na súa vida cotiá.

- CA4** Coñecer os conceptos teóricos, as normas de uso e os procedementos lingüísticos (flexión, clasificación, análise, etc.) propios da gramática galega.

Trátase de verificar o coñecemento formal e a capacidade de reflexión sobre a lingua que posúe o alumnado, a cal se observará a partir da súa capacidade de indución sobre textos de distinta natureza.

- CA5** Utilizar sistematicamente os coñecementos lingüísticos para comprender e analizar textos alleos de distintos ámbitos sociais e para producir, compor e revisar textos propios e de temáticas diversas.

Con este criterio trátase de comprobar se o alumnado é quen de transferir e aplicar de xeito reflexivo os coñecementos adquiridos sobre o sistema lingüístico, co fin de mellorar a recepción de textos, e a revisión e composición das propias producións.

- CA6** Coñecer e utilizar un caudal léxico apropiado e amplo (palabras, frases feitas, combinacións, fórmulas sociais ou elementos discursivos) que incremente non só o vocabulario receptivo, senón, sobre todo, o de tipo produtivo.

Este criterio ha servir, por unha banda, para comprobar a adquisición dun léxico receptivo que permita mellorar e ampliar a comprensión de textos de distinto tipo e grao de complexidade.

Por outra parte, trátase de verificar se o novo caudal léxico que se vaia adquirindo é comprendido, retido e reutilizado adecuadamente en producións propias cada vez máis elaboradas.

- CA7** Diferenciar as variedades internas da lingua e identificar as interferencias lingüísticas e as desviacións da norma.

Preténdese que o alumnado sexa quen de recoñecer nos textos a información que determinadas marcas lingüísticas proporcionan sobre a súa cronoloxía, a procedencia xeográfica do emisor, o grupo social a que pertence ou o contexto en que se producen.

Así mesmo, terase en conta a capacidade do alumnado para aplicar estes coñecementos ás propias producións evitando, sobre todo, a utilización de interferencias de sistemas lingüísticos alleos.